

Nahçıvan koridoru yeni İpek Yolu

Otuz yıl süren Karabağ mücadelesi, Azerbaycan ile Ermenistan arasında imzalanan anlaşma ile zaferle sonuçlandı.

Türkiye'nin desteğine dikkat çeken Azerbaycan milletvekili Ord. Prof. İsa Habibbeyli, anlaşmanın bir maddesine dikkat çekiyor ve "Nahçıvan koridoru Avrupa'ya giden yolu açacaktır."

Bu nedenle Nahçıvan koridoruna Azerbaycan ve Türkiye'nin yeni İpek Yolu denilebilir" diyor.

Azerbaycan'ın 30 yıl önce Ermenistan tarafından işgal edilen toprakları geri alındı.

Kanlı çatışmaların, insan dramlarının yaşandığı Dağlık Karabağ'ın kurtuluş sevinci Azerbaycan sokaklarından Türkiye'ye taşdı. Karabağ meselesinin tarihi ayrıntılarını ve anlaşma maddelerini Azerbaycan Millî Bilimler Akademisi'nden milletvekili, Ord. Prof. İsa Habibbeyli ile konuştuk. Türkiye ile Azerbaycan arasında kültür köprüsü kuran Bakü Yunus Emre Enstitüsü sayesinde gerçekleştirdiğimiz röportajda Habibbeyli, Nahçıvan koridoruna dikkat çekiyor.

İlker Nuri Öztürk
pazar@yenisafak.com.tr

Çünkü Karabağ Özerk Bölgesi yaratılmış olsaydı, nüfusunun tamamı Azerbaycanlılardan oluşan Ağdam, Laçın, Kubadlı gibi Karabağ'ın diğer idari bölgelerinin de bu idari bölüme dâhil edilmesi gerekirdi. Bu durumda Karabağ Özerk Bölgesi'ndeki Azerbaycanlı sayısı, Çarlık Rusyası tarafından İran ve Türkiye'den tehçir edilen Ermenilerin sayısının üç ila dört katı olacaktı. Bu ise gelecekte o topraklarda iddia sahibi olmalarını engelleyecekti.

HAYALİ ORGANİZASYON TARİHTEN SİLİNDİ

■ **Daha detaylı anlatabilir misiniz?**

Ermeni nüfusu Karabağ'a 1829'da Çarlık Rusyası aracılığıyla bu topraklarda kendilerine destek sağlamak, gerekirse kaos yaratmak ve başka hedeflere ulaşmak için transfer edildi. Hatta Sovyet döneminde Karabağ, Ermenileri bu topraklara yerleştirilmelerinin 150. yıldönümü anısına bir anıt diktiler. Sadece Dağlık Karabağ'da değil, genel olarak Karabağ'da hiçbir Ermeni anıtı olmamıştır ve yoktur. Bu topraklarda sadece Alban anıtları var ve Kafkasya Albanyası'na ait bu tapınakların Ermeni-Gregoryen zihniyetiyle hiçbir ilgisi olamaz. Albanlar Hıristiyanlaşmış Türklere'dir. Dağlık Karabağ Özerk Bölgesi, Bolşevikler tarafından Azerbaycan'da bir Ermeni forpostu (karakolu) oluşturmak için yapay olarak kurulan hayali bir organizasyondur. Bu kurumun hiçbir şekilde yasal dayanağı yoktur. Karabağ'ın Azerbaycan ordusu tarafından Ermeni işgalinden kurtarılmasıyla Dağlık Karabağ Özerk Bölgesi kavramı önemini yitirmiş ve tarihten silinmiştir.

■ Karabağ zaferinin önemi nedir?

Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, Başkomutan İlham Aliyev'in önderliğindeki kahraman Azerbaycan Ordusu

tarafından Dağlık Karabağ ve çevresinin işgalden kurtarılması, Azerbaycan'ın asırlık tarihinin en şerefli ve en büyük olayıdır. Bu tarihi olay ile İlham Aliyev, Muzaffer Başkomutan ve Muzaffer Cumhurbaşkanı olarak Azerbaycan tarihine girdi. Bu zafer her şeyden önce Muzaffer Başkomutan İlham Aliyev'in, kahraman Azerbaycan Ordusu'nun ve halkımızın muazzam birliğinin zaferidir.

SAVAŞ BOYUNCA 83 MİLYON YANIMIZDAYDI

■ **Türkiye'nin desteği**

hakkındaki görüşünüz nedir?

Bu tarihi zafer aynı zamanda büyük lider Haydar Aliyev'in "bir millet - iki devlet" dediği Azerbaycan-Türkiye Birliği'nin gerçek bir kutlamasıdır. Türk askerinin Karabağ savaşına katılmadığı doğrudur. Buna gerek de yoktu. Ancak Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın savaşın ilk gününden sonuna kadar yaptığı açıklamalar, gerçek kardeşlik, açık dayanışma ve sarsılmaz destek

mesajlarıydı. 44 gün süren savaş boyunca Azerbaycan'da her gün 83 milyon kardeş Türk halkının yanımızda olduğunu hissettik. Tüm bu nedenlerden dolayı Dağlık Karabağ-Vatan Savaşı'ndaki zaferin kardeş Türkiye için eşit derecede bir zafer olduğuna inanıyorum. Vatan savaşı, Azerbaycan-Türkiye kardeşliğinin sarsılmaz ve ebedi olduğunu gösterdi. Onu korumak ve güçlendirmek Türkiye ve Azerbaycan'daki her vatandaşın kutsal görevidir.

■ Anlaşma sonrası kalıcı barış olabilir mi?

Azerbaycan ve Rusya Cumhurbaşkanları ile Ermenistan Başbakanı arasında imzalanan anlaşma, savaşın sona ermesine ve bölgede barış ve güvenliğin sağlanmasına önemli katkı sağlayabilir. Karabağ'da kurulacak İzleme Merkezi'ne Rusya ile birlikte Türkiye'nin de katılımı, barış ve adaletin yeniden tesis edilmesi için büyük bir güvence. Azerbaycan ve Türkiye kardeş ülkeler olduğu için bundan sonra da Türkiye Cumhuriyeti'nin her alanda Azerbaycan'ı desteklemeye devam edecek olması, geleceğe güvenle bakmamıza esastır. Azerbaycan Cumhuriyeti de

kardeş Türkiye Cumhuriyeti ile her yönden dayanışma içindedir.

■ Nahçıvan'la ilgili bölümün önemi nedir peki?

Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti Azerbaycan'ın ayrılmaz bir parçası. Ulaşım ve haberleşme ilişkilerinin restorasyonu hakkındaki madde büyük önem taşımaktadır. Nahçıvan ulaşım koridorunun açılması, neredeyse 30 yıldır yoğun abluka altında olan Nahçıvan'ın bu kavramadan sıyrılması ve daha da geliştirilmesi için koşullar yaratacaktır. Aynı zamanda Nahçıvan ulaşım koridorunun oluşturulması, Azerbaycan-Türkiye ilişkileri, uluslararası yük ve yolcu taşımacılığı için ek fırsatların devreye girmesi anlamına geliyor. Türkiye Cumhuriyeti'nin bugünlerde uzun zamandır gündeminde olan Bakü-Tiflis-Kars demiryolunun Kars'tan İğdır'a, Sadarak-Dilucu vasıtasıyla Nahçıvan'a kadar yapımına başlaması, Nahçıvan koridorunun kardeş Türkiye'ye ve oradan Avrupa'ya giden yolu açacağını göstermektedir. Bu nedenle Nahçıvan koridoruna Azerbaycan ve Türkiye'nin yeni İpek Yolu denilebilir.

DAĞLIK KARABAĞ İLE KARABAĞ ARASINDA FARK VAR

■ **Azerbaycan'ın 30 yıllık mücadelesine şahit oldunuz. Karabağ hep aklımızda, kalbimizde idi. 30 yıllık mücadelede sizin gözlemlerinizi nedir?**

Ermeni işgalinden bu yana geçen 30 yıl boyunca, Azerbaycan'ın bu kadim topraklardaki hakkını tarihi gerçeklerle birlikte derinden öğrendik ve dünyaya objektif bilgiler vermeye çalıştık. Çünkü uydurma Ermeni yalanlarıyla ülkeleri ve halkları kandırmasınlar. Aynı zamanda adaletsizce işgal edilmiş topraklarımıza geri döneceğimize inancımızı asla kaybetmedik. Karabağ, Azerbaycan'ın ayrılmaz bir parçası, kadim diyarı ve ebedi toprağıdır. 1924 yılında Sovyet Bolşevik hükümeti, SSCB lideri Joseph Stalin, Kafkasya ile ilgilenen Anastas Mikoyan ve Sergo Orzhenikidze'nin etkisiyle Dağlık Karabağ bölgesinde Ermenilerin yararına bir özerk bölge oluşturuldu.

■ **Neden Karabağ Özerk Bölgesi değil de, Dağlık Karabağ Özerk Bölgesi oluşturuldu? Düşündürücü bir sorudur.**

Türkiye'nin desteği geleceğin garantisi

■ Karabağ'ı gelecekte ne bekliyor?

Karabağ'ın yeniden inşasına çöktan başlandı. Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in 30 yıllık işgalin ardından ilk kez 16 Kasım 2020 tarihinde Füzuli ve Cebrayl'ı ziyareti büyük bir tarihi olaydır. İşgalden kurtulmuş bölgelerde ve Şuşa'da artık ışıklar yanıyor, ezan ve müzik sesleri duyulabiliyor. Karabağ'ın yeniden yapılanma sürecinde de kuşkusuz kardeş Türkiye Azerbaycan ile birlikte ilerleyecektir. Birlik ve eşitlik, kardeşlik ve kapsamlı, güvenilir destek, karşılıklı güven, Azerbaycan'ın ve Türkiye'nin tarihi kaderi, bugünün gerçekliği ve daha büyük bir geleceğin güçlü bir garantisidir.